

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดระยอง
Factors Affecting Public Mind of Bachelor Degree students
in Rayong Province

ปริชา คำมาดี¹ ประสพชัย พสุนนท์²

¹ คณะบริหารศาสตร์ วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ระยอง ² คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดระยอง ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน จำแนกตามเพศ สถาบัน คณะวิชา และระดับชั้นปี ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกกับการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดระยอง และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดระยอง จำนวน 350 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าการทดสอบ เพื่อวัดความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันโปรดักโมเมนต์ (Pearson product moment correlation coefficient) โดยมีการทดสอบระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (multiple regression analysis) การทดสอบระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยภายนอกมีผลต่อจิตสาธารณะมากกว่าปัจจัยภายใน โดยปัจจัยภายนอกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.00) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การสนับสนุนจากครอบครัว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยภายในมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.31) การรับรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ประกอบไปด้วย เพศ สถาบัน ระดับชั้นปี คณะวิชาที่ต่างกัน ไม่ทำให้นักศึกษามีจิตสาธารณะแตกต่างกัน
2. ผลการศึกษาพบความสัมพันธ์กับการมีจิตสาธารณะ ปัจจัยภายใน ($R = -0.272$) ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการรับรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม และปัจจัยภายนอก ($R = 0.200$) ได้แก่การสนับสนุนจากครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา โดยพบว่าปัจจัยภายในมีความสัมพันธ์กับการมีจิตสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
3. ผลการศึกษาการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย ระหว่างการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาและปัจจัยที่มีผลต่อการมีจิตสาธารณะ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีต่อการมีจิตสาธารณะในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่าปัจจัยภายในมีผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา ร้อยละ 8.5 ในขณะที่ปัจจัยภายนอกมีผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาเพียงร้อยละ 6.0

คำสำคัญ : ปัจจัย, จิตสาธารณะ, อุดมศึกษา

Abstract

The objectives of this study were (1) to study factors affecting public mind of Bachelor Degree students in Rayong Province, (2) to compare public mind of Bachelor Degree of students in Rayong Province, who had the difference of individual characteristics, (3) to study internal and external factors in public mind of Bachelor Degree students in Rayong Province, and (4) to study factors affecting public mind of Bachelor Degree students in Rayong Province. The samples were 350 Bachelor Degree students in Rayong Province. The descriptive statistics were Pearson's product - Moment Correlation coefficient and Multiple Regression Analysis.

The research findings were; 1) external factors of public mind had more effect than internal factors. External factors gained 'high' level of public mind ($\bar{x} = 4.00$), internal factors gained 'moderate' level of public mind ($\bar{x} = 3.31$), and individual characteristics of students were not affected public mind at the 0.05 level. 2) Internal factors ('self-perception and 'morality-perception') had significant relationship with public mind levels at the 0.01 3) Internal factors affecting public mind were 8.5% and external factors affecting public mind were 6.0%

Keywords : Factor, Bachelor Degree of student , Public Mind

บทนำ

ด้วยสถานะด้านสังคมของประเทศไทยปัจจุบันคนไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตค่านิยมที่เป็นผลกระทบจากการเลื่อนไหลทางวัฒนธรรมต่างชาติเข้าสู่ประเทศ ทั้งทางสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยขาดการคัดกรอง การเลือกวัฒนธรรมที่ดีงามทำให้คุณธรรมและจริยธรรมของคนไทยลดลง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ประกอบกับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้สถาบันครอบครัว สถาบันศึกษาและสถาบันศาสนา มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูให้ความรู้ ปลูกฝังศีลธรรมให้มีคุณธรรมและจริยธรรมลดลง นำไปสู่ค่านิยมและพฤติกรรมที่เน้นวัตถุนิยม และบริโภคนิยมเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นกระบวนการที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสู่ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และการใช้ทรัพยากร โดยมีส่วนหนึ่งเพื่อเสริมสร้างโอกาสการเรียนรู้ คุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง พร้อมเน้นยุทธศาสตร์การพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ให้เกิดภูมิคุ้มกันเพื่อพัฒนาจิตใจคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ของสมาชิกสังคมต่อไป (บุญญาธิดา ยอดสุวรรณ, 2556)

จิตสาธารณะ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของบุคคลต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมจากกระบวนการรับรู้ ทำให้เกิดการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ มีความรัก ความเอื้ออาทร ต่อบุคคล ทั้งที่รู้จักและไม่รู้จัก คำนึงประโยชน์ส่วนรวมควบคู่กับประโยชน์ส่วนตน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของส่วนรวมเกิดความปรารถนาที่จะแก้ไขปัญหาเหล่านั้น เชื่อมั่นในความสามารถของตนเองและพลังของการรวมกลุ่มในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมรวมทั้งการปฏิบัติร่วมกันกับผู้อื่นโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง (เรียม นมรักษ์, 2552)

ในปัจจุบันเรื่องจิตสาธารณะถูกให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยปรากฏอยู่ในค่านิยมหลัก 12 ประการ พ.ศ.2557 ตามนโยบายของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ข้อที่ 2 กล่าวไว้ว่า “ชื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม” ข้อที่ 6 “มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ ห่วงดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน” และข้อ 12 “คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และต่อชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง” จากค่านิยม 12 ประการแสดงให้เห็นว่าเรื่องจิตสาธารณะเป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังให้เกิดเป็นค่านิยมของคนไทย (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ, 2557)

จิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ โดยเฉพาะสังคมปัจจุบันที่มีการแข่งขันสูง ผู้คนต่างมุ่งหวังในการแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเอง เพิกเฉยต่อส่วนรวม การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะ เพื่อหาแนวทางป้องกันมิให้จิตสาธารณะหรือการมีจิตสำนึกต่อส่วนรวมลดน้อยลงในสังคมไทย โดยเฉพาะเยาวชนไทยเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จึงจำเป็นและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมอย่างยิ่ง (พรพรหม พรรคพวก, 2550) จากที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานสอนในระดับปริญญาตรี ซึ่งถือว่าเป็นเยาวชนช่วงระยะที่สำคัญ และพบว่านักศึกษายังขาดการมีจิตสาธารณะ และในพื้นที่อุดมศึกษาในจังหวัดระยอง ถือเป็นพื้นที่ที่นำศึกษาเกี่ยวกับจิตสาธารณะ เพราะการมีจิตสาธารณะนั้นควรปลูกฝังให้กับเยาวชนได้เข้าใจและเห็นความสำคัญเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้และเกิดความตระหนักเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดระยอง และศึกษาปัจจัยภายใน คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การคล้อยตามคนอื่น และการรับรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งปัจจัยภายนอก คือ การสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากสถาบันการศึกษา และการสนับสนุนจากเพื่อน โดยศึกษาว่าปัจจัยดังกล่าวนี้จะส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะหรือไม่ เพื่อหาแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะให้แก่นักศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดระยอง โดยหวังว่าผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรผู้เกี่ยวข้องในแวดวงการศึกษา อุดมศึกษาได้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาหาแนวทาง วางแผน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสอดแทรกไว้ในหลักสูตร เพื่อปลูกฝังและพัฒนาจิตสาธารณะในระดับที่สูงขึ้นให้แก่ผู้เรียน รวมถึงการกำหนดมาตรการกลไกในการป้องกันและแก้ปัญหาสังคมต่อไป ให้ผู้เรียนได้ออกไปประกอบอาชีพ รับผิดชอบต่อส่วนรวมเพื่อเป็นพลเมืองที่ดี และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของประเทศชาติต่อไป

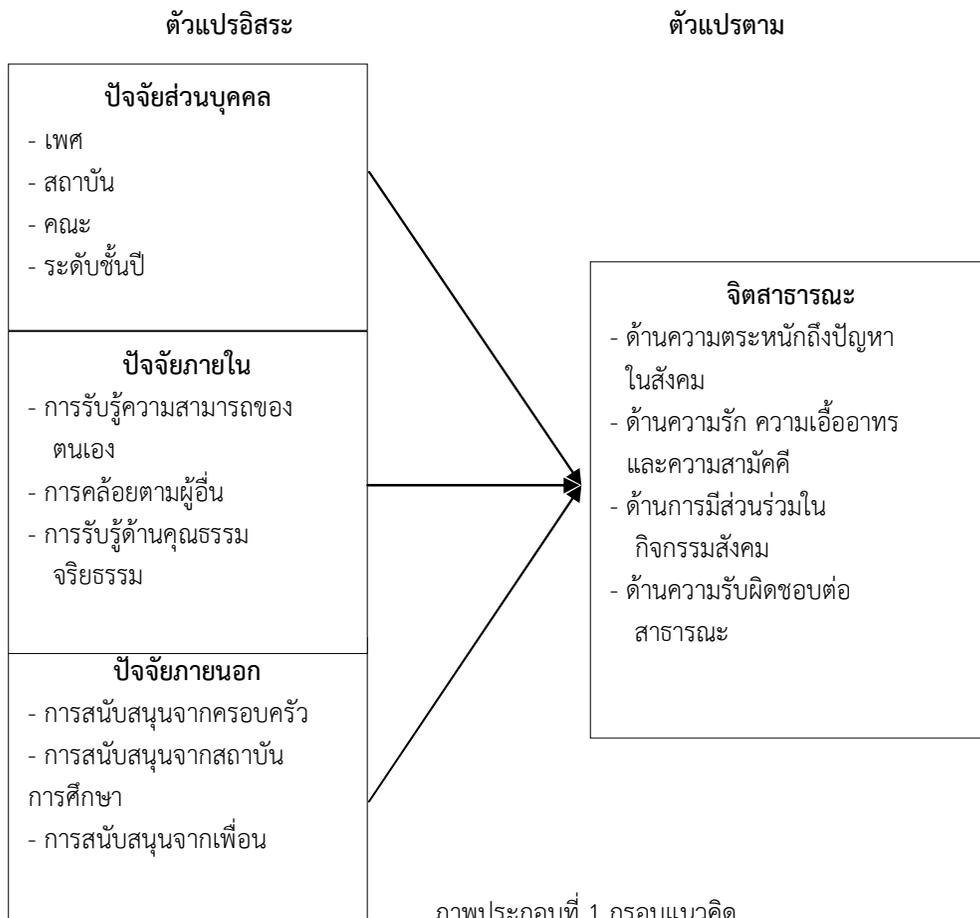
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดระยอง ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน จำแนกตามเพศ สถาบัน คณะวิชา และระดับชั้นปี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกกับการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดระยอง
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดระยอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังภาพประกอบที่ 1

ทฤษฎีและแนวความคิดในการวิจัย

แนวความคิดเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะได้มีผู้ศึกษาไว้หลายท่าน ดังนี้ ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจกร (2543 : 13) ได้สรุปว่าจิตสาธารณะ หรือจิตสำนึกทางสังคม อยู่ภายใต้อิทธิพลของปัจจัยสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกดังนี้

ปัจจัยภายนอกเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับภาวะทางสัมพันธภาพของมนุษย์ ภาวะทางสังคมเป็นภาวะที่ลึกซึ้งที่มีผลต่อจิตสำนึกด้านต่างๆ ของมนุษย์ เป็นภาวะที่ได้อบรมกล่อมเกล่าและสะสมอยู่ในส่วนของการรับรู้ที่ละเอียดละน้อย ทำให้เกิดสำนึกที่มีรูปแบบหลากหลายภาวะแวดล้อมทางสังคมนี้เริ่มตั้งแต่พ่อแม่ พี่น้อง ญาติ เพื่อน ครู สื่อมวลชน บุคคลทั่วไป ตลอดจนระดับองค์กร วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ กฎหมาย ศาสนา รวมทั้งภาวะแวดล้อมด้านสื่อสารมวลชน และส่วนที่กำกับสำนึกของบุคคล คือ การได้สัมผัสจากการใช้ชีวิตที่มีพลังต่อการเกิดสำนึก อาทิ การไปโรงเรียน ไปทำงาน ดูละคร ฟังผู้คนสนทนากัน เป็นต้น

ปัจจัยภายใน สำนึกที่เกิดจากปัจจัยภายใน หมายถึง การคิดวิเคราะห์ของแต่ละบุคคลในการพิจารณาตัดสินคุณค่าและความดีงาม ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมและการประพฤติปฏิบัติโดยเฉพาะการปฏิบัติทางจิตใจ เพื่อขัดเกลาตนเองให้เป็นไปทางใดทางหนึ่ง โดยเกิดจากการรับรู้ จากการเรียนรู้ การมองเห็น การคิด แล้วนำมาเพื่อตัดสินใจว่าต้องการสร้างสำนึกแบบใด ก็จะมีการฝึกฝนและสร้างสำนึกเหล่านั้น การเกิดจิตสำนึกไม่สามารถสรุปแยกแยะได้ว่าเกิดจากปัจจัยภายในหรือภายนอกเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง เพราะทุกสรรพสิ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน จิตสำนึกที่มาจากภายนอกเป็นการเข้ามาโดยธรรมชาติ กระทบต่อความรู้สึกของบุคคลแล้วกลายเป็นจิตสำนึกโดยธรรมชาติ และมักไม่รู้ตัว แต่จิตสำนึกที่เกิดจากปัจจัยภายในเป็นความจงใจเลือกสรร บุคคลระลึกถึงตนเองเป็นอย่างดี เป็นสำนึกที่สร้างขึ้นเอง ระหว่างปัจจัยภายในและภายนอกเป็นปฏิสัมพันธ์ที่มีความต่อเนื่องกัน ดังนั้นการพัฒนาจิตสำนึกจึงต้องกระทำควบคู่กันไปทั้งปัจจัยภายในและภายนอก

แนวความคิดเรื่ององค์ประกอบของจิตสาธารณะ

บุญญานนท์ ศรีโท (2554 : 16-17) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการมีจิตสาธารณะ ว่าประกอบด้วย

1. ด้านความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม บุคคลมีการรับรู้ว่ามีสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และคิดว่าผลกระทบของปัญหาที่มีต่อตนเอง ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ เป็นภาวะที่จำเป็นต้องป้องกันและแก้ปัญหาให้อยู่ในภาวะปกติสุข
2. ด้านความรัก เอื้ออาทร สามัคคี การรวมกลุ่มของบุคคลในสังคมมีความหลากหลายจึงจำเป็นต้องสร้างขึ้นบนฐานแห่งความรัก ความเมตตา ความเอื้ออาทรและสามัคคี
3. ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ สังเคราะห์ถึงสถานการณ์ในสังคม ทั้งการจำแนกสาเหตุ และสิ่งที่ทำให้เกิดปัญหาในสังคม รวมถึงผลกระทบของปัญหาในด้านต่างๆ ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร และร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นกับผู้อื่น ถึงสภาพปัญหา แนวทางป้องกันและแก้ไข
4. ด้านการลงมือทำ หรือร่วมมือกันในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาในสังคม เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ โดยการริเริ่มของตนเอง หรือเข้าร่วมในกลุ่มต่างๆ เพื่อช่วยเหลือสังคม โดยการเสียสละทรัพย์ สิ่งของ เวลา แรงกาย การช่วยในการจัดกิจกรรมต่างๆ การช่วยในการเสนอความคิด แนวทางการแก้ไขปัญหา หรือการกระทำอื่น ที่จะส่งผลให้เกิดการผลักดัน และการเคลื่อนไหวในการพัฒนาสังคมตามความรู้ และความสามารถของตน
5. ด้านการมีเครือข่ายในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม ต้องการมีการประสานเพื่อดำเนินการตามแนวทางในการช่วยเหลือสังคม โดยการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม เพื่อร่วมมือกับองค์กรของรัฐบาลและเอกชน ในการกระทำเพื่อช่วยเหลือสังคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุญญานนท์ ศรีโท (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีจิตสาธารณะของสมาชิกครอบครัวอาสาสมัครเครือข่ายครอบครัว โดยกลุ่มตัวอย่างคือ สมาชิกครอบครัวอาสาสมัครเครือข่ายครอบครัว ผลวิจัยพบว่า (1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับการมีจิตสาธารณะของสมาชิกครอบครัวอาสาสมัครเครือข่ายครอบครัว เท่ากับ 4.01 ซึ่งเป็นระดับการมีจิตสาธารณะที่อยู่ในระดับมากที่สุด (2) ระดับการศึกษาสูงสุด และรายได้เฉลี่ย

ต่อเดือนต่างกันมีระดับการมีจิตสาธารณะที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) เพศ และอาชีพต่างกันมีระดับการมีจิตสาธารณะที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) ระดับการศึกษาสูงสุด และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีจิตสาธารณะของสมาชิกครอบครัวอาสาสมัครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (5) เพศ และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีจิตสาธารณะของสมาชิกครอบครัวอาสาสมัครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (6) การรับรู้ในตนเอง ประกอบด้วย การรับรู้ด้านความสามารถของตนเอง การรับรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความสัมพันธ์กับระดับการมีจิตสาธารณะของสมาชิกครอบครัวอาสาสมัครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (7) การสนับสนุนทางสังคม ประกอบด้วย การสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากเพื่อน และการสนับสนุนจากที่ทำงาน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีจิตสาธารณะของสมาชิกครอบครัวอาสาสมัครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นดังกล่าว จึงอาจสรุปประเด็นได้ว่า การรับรู้ในตนเองและการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งเป็นทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก มีความสัมพันธ์กับระดับการมีจิตสาธารณะ โดยส่งผลให้เกิดความมีจิตสาธารณะ ในด้านความตระหนักถึงปัญหาในสังคม ด้านความรัก ความเอื้ออาทร และความสามัคคี ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม และด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ซึ่งเป็นสมมติฐานในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาในจังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2557 ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 จำนวนทั้งสิ้น 2,241 คน และการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากการใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) พบว่า ต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง 345 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างที่ 350 คนโดยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling Design)

มหาวิทยาลัย/วิทยาลัย	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง	1,500	234	66.9
2. วิทยาลัยเฉลิมกาญจนาระยอง	481	75	21.4
3. หน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง	260	41	11.7
รวม	2,241	350	100.0

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาในจังหวัดระยอง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ทำให้เกิดจิตสาธารณะ โดยนำแบบสอบถามของ บุญญานนท์ ศรีโท, พรพรหม พรศพวก, บุญธิดา ยอดสุวรรณ และอ้อมใจ วงษ์มณฑา มาพิจารณาปรับปรุงด้วย

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดคำถาม แล้วนำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงภายใน (IOC) โดยข้อคำถามแต่ละข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 หลังจากนั้นทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยจำนวน 30 ตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) (Cronbach, 1951) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.871

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้ดำเนินการวิจัย ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาสถาบันต่างๆ ในจังหวัดระยองด้วยตนเอง โดยทำการประสานงานกับสถาบันการศึกษา และประสานงานกับอาจารย์ที่การสอนในขณะนั้น และทำการชี้แจงความสำคัญของการตอบแบบสอบถาม โดยให้ความมั่นใจในการตอบแบบสอบถามว่าผลการศึกษางานวิจัยจะเป็นไปในลักษณะของภาพรวม ไม่มีผลต่อสถาบันการศึกษา หรือตัวของผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความเต็มใจและมั่นใจการตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แต่ละรายการจากนั้นใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS for Window โดยแบ่งการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistic) โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบของค่าเฉลี่ยผลการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดระยอง ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตาม เพศ สถาบัน คณะวิชา และระดับชั้นปี โดยใช้สถิติ t-test และวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)
3. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันโปรดักโมเมนต์ (Pearson product moment correlation coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกกับการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน
4. วิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (multiple regression analysis) ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกกับการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดระยอง พบว่าส่วนมากเป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.3 เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง ร้อยละ 66.9 เป็นนักศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์พลังงานและสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 29.7 เป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 36.0

ตารางที่ 1 แสดงผลวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

ข้อความ	Mean	S.D.	แปลผล
ปัจจัยภายใน			
1. การรับรู้ความสามารถของตนเอง	3.08	0.352	ปานกลาง
2. การคล้อยตามคนอื่น	3.39	0.324	ปานกลาง
3. การรับรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.46	0.266	มาก
สรุปผลปัจจัยภายใน	3.31	0.206	ปานกลาง
ปัจจัยภายนอก			
1. การสนับสนุนจากครอบครัว	4.28	0.333	มากที่สุด
2. การสนับสนุนจากสถาบันการศึกษา	3.71	0.359	มาก
3. การสนับสนุนจากเพื่อน	4.01	0.930	มาก
สรุปผลปัจจัยภายนอก	4.00	0.339	มาก

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก จากตารางที่ 1 พบว่าปัจจัยภายนอกมีค่าเฉลี่ยจิตสาธารณะมากกว่าปัจจัยภายใน โดยปัจจัยภายนอกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.00) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การสนับสนุนจากครอบครัว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 4.28) และปัจจัยภายในมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.31) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การรับรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 3.46)

3. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ประกอบไปด้วย เพศ สถาบัน ระดับชั้นปี คณะวิชาที่ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยการมีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 2 แสดงผลวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมและรายด้านระหว่างปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก กับการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา (n=350)

ปัจจัย	จิตสาธารณะ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
ปัจจัยภายใน	-.272**	.000
-การรับรู้ความสามารถของตนเอง	-.234**	.000
-การคล้อยตามผู้อื่น	-.124	.020
-การรับรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม	.171**	.001
ปัจจัยภายนอก	.200	.020
-การสนับสนุนจากครอบครัว	.594**	.000
-การสนับสนุนจากสถาบันการศึกษา	-.106	.047
-การสนับสนุนจากเพื่อน	.151**	.005

**มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก กับการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา จากตารางที่ 2 พบความสัมพันธ์กับการมีจิตสาธารณะ ภาพรวมปัจจัยภายใน (R = -0.272) มีความสัมพันธ์กับการมีจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รวมถึงเมื่อพิจารณารายด้าน พบความสัมพันธ์กับการมีจิตสาธารณะ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การรับรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม แต่ไม่พบความสัมพันธ์

กับการมีจิตสาธารณะในด้านการคล้อยตามผู้อื่น และภาพรวมปัจจัยภายนอก (R = 0.200) ไม่พบความสัมพันธ์กับการมีจิตสาธารณะ โดยรายด้านที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีจิตสาธารณะ ได้แก่ การสนับสนุนจากสถาบันการศึกษา แต่กลับพบว่าการสนับสนุนจากครอบครัวและการสนับสนุนจากเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

ตารางที่ 3 แสดงผลวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอย ของปัจจัยที่มีผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา

ตัวแปรอิสระ	B	S.E.	Beta	T	Sig.
ปัจจัยภายใน					
การรับรู้ความสามารถของตนเอง (X_1)	0.149	0.078	0.157	1.915	0.056
การคล้อยตามผู้อื่น (X_2)	0.004	0.075	0.003	0.053	0.958
การรับรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม (X_3)	-0.577	0.140	-0.387	-4.131	0.000*
R= 0.292 R Square = 0.085 Adjusted R Square = 0.077 Std. Error of the Estimate = 0.29551 Sig. = 0.05*					
ตัวแปรอิสระ	B	S.E.	Beta	T	Sig.
ปัจจัยภายนอก					
การสนับสนุนจากครอบครัว (X_4)	-0.212	0.052	-0.230	-4.073	0.000*
การสนับสนุนจากสถาบันการศึกษา (X_5)	-0.101	0.048	-0.118	-2.119	0.035*
การสนับสนุนจากเพื่อน (X_6)	0.143	0.057	0.148	2.507	0.013*
R= 0.245 R Square = 0.060 Adjusted R Square = 0.052 Std. Error of the Estimate = 0.29952 Sig. = 0.05*					

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ผลการศึกษาการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีต่อการมีจิตสาธารณะโดยรวมและแยกรายด้าน พบว่า ปัจจัยภายในอธิบายการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาได้ ร้อยละ 8.5 ($R^2 = 0.085$) เมื่อพิจารณา รายตัวแปรแล้ว มีเพียงตัวแปรเดียวที่อธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ คือ การรับรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเบต้าเท่ากับ -0.387 ในขณะที่ปัจจัยภายนอกอธิบายการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาได้ร้อยละ 6.0 ($R^2 = 0.060$) ต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยทุกตัวแปรสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ ตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถอธิบายได้มากที่สุดคือ การสนับสนุนจากครอบครัว มีค่าเบต้าเท่ากับ -0.230 รองลงมาคือการสนับสนุนจากเพื่อน มีค่าเบต้าเท่ากับ 0.148 และการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษามีค่าเบต้าเท่ากับ -0.118

อภิปรายผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาใน จังหวัดระยองศึกษาพบว่าปัจจัยภายนอกมีผลต่อจิตสาธารณะมากกว่าปัจจัยภายใน โดยปัจจัยภายนอกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การสนับสนุนจากครอบครัว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับ ณัฐพงศ์ ดีไพร และศักดิ์สายันต์ ไยสามเสน, 2553 ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ที่พบว่า ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การสนับสนุนจากครอบครัว และการสนับสนุนจากเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดระยอง ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบไปด้วย เพศ สถาบัน ระดับชั้นปี คณะวิชาที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยการมีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากนักศึกษาแต่ละบุคคลก็มีปัจจัยส่วนบุคคล มีจิตลักษณะ และประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตที่ไม่ต่างกันมาก ดังนั้นปัจจัยส่วนบุคคลจึงไม่อาจเป็นตัวกำหนดการมีจิตสาธารณะของบุคคลได้

3. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก กับการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา พบความสัมพันธ์กับการมีจิตสาธารณะที่มาจากปัจจัยภายใน โดยพบว่าภาพรวมปัจจัยภายในนั้นมีความสัมพันธ์กับการมีจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการรับรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีความสัมพันธ์กับการมีจิตสาธารณะ และภาพรวมปัจจัยภายนอกไม่พบความสัมพันธ์กับการมีจิตสาธารณะ แต่เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่การสนับสนุนจากครอบครัว และการสนับสนุนจากเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญญานนท์ ศรีโท, 2554 ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีจิตสาธารณะของสมาชิกครอบครัวอาสาสมัครนิเคราะห์ช่วยครอบครัว ที่พบว่าปัจจัยการรับรู้

ในตนเอง ซึ่งได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการรับรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งได้แก่ การสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากเพื่อน และการสนับสนุนจากที่ทำงาน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีจิตสาธารณะของสมาชิกครอบครัวอาสา มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ระหว่างจิตสาธารณะของนักศึกษาและปัจจัยที่มีผลต่อการมีจิตสาธารณะ พบว่า ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกมีผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา โดยปัจจัยภายใน เมื่อพิจารณารายตัวแปรแล้ว มีเพียงตัวแปรเดียวที่อธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ คือ การรับรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเบต้าเท่ากับ -0.387 และปัจจัยภายนอกมีผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาได้แก่ การสนับสนุนจากครอบครัว มีค่าเบต้าเท่ากับ -0.230 และการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษา มีค่าเบต้าเท่ากับ -0.118 ค่าเบต้าที่ติดลบแสดงให้เห็นการส่งผลการมีจิตสาธารณะในทางตรงกันข้าม นั่นคือหากแม้ว่านักศึกษาจะได้รับการสนับสนุนจากทั้งปัจจัยภายในและภายนอก แต่ก็ไม่สามารถทำให้นักศึกษามีจิตสาธารณะที่เพิ่มขึ้นได้ อาจเนื่องมาจาก พฤติกรรมต่อต้านของวัยรุ่น ที่เมื่อยิ่งอยากให้ทำหรือออกคำสั่งเขาจะไม่ทำและต่อต้าน แต่เขาสามารถที่จะรับรู้การกระทำนั้นได้ด้วยตนเอง ที่สอดคล้องกับพนม เกตุมาน ปัญหาพฤติกรรมวัยรุ่น, 2550 ที่พบว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีปัญหาสุขภาพจิตได้มากที่สุดวัยหนึ่ง ซึ่งแสดงออกเป็นปัญหาพฤติกรรมได้ หลายประการ เช่น ดื้อ ไม่เชื่อฟัง ละเมิดกฎเกณฑ์ กติกาต่างๆ มีแพนและมีเพศสัมพันธ์ ใช้ยาเสพติด ทำผิดกฎหมาย เป็นต้น และการสนับสนุนจากเพื่อน มีค่าเบต้าเท่ากับ 0.148 สอดคล้องกับ ญัฐพงศ์ ดีไพร และศักดิ์สายันต์ ไยสามเสน, 2553 ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ที่พบว่า การสนับสนุนจากเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่า การมีจิตสาธารณะของนักศึกษาที่มาจากปัจจัยภายนอก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.00 ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านได้แก่ การสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากเพื่อน และการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งเป็นการเน้นการรับรู้การมีจิตสาธารณะที่มาจากภายนอกเป็นหลัก ดังนั้น การปลูกฝังสร้างการมีจิตสาธารณะจึงควรให้ความสนใจด้านปัจจัยภายในเพิ่มขึ้น

2. ผลการวิจัยพบว่า ยังมีนักศึกษาบางส่วนที่ รู้สึกเฉยๆ กับปัญหาทางสังคมที่ไม่เกี่ยวข้องกับตัวเอง และมีนักศึกษาบางส่วนเห็นด้วยกับคำว่า “โกงบ้างไม่เป็นไร ขอให้ทำงานมีผลงานก็พอ” นั้นแสดงให้เห็นว่า ยังมีนักศึกษาที่มีความคิดที่เป็นผลร้ายกับการมีจิตสาธารณะเป็นอย่าง ดังนั้น จึงเห็นควรให้สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาหาวิธีการต่างๆ เปลี่ยนความคิดของนักศึกษาที่มีความรู้สึกลักษณะเช่นนี้ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาต้องเร่งพัฒนา กิจกรรม และหลักสูตรโดยเน้น ความซื่อสัตย์และการช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อเป็นการสร้างจิตสาธารณะให้แก่นักศึกษาอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการวิจัยในครั้งนี้ และอาจมีความสัมพันธ์ เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา เช่น ทักษะคิด อิทธิพลของสื่อ เป็นต้น

2. ควรศึกษาโดยการศึกษาเชิงคุณภาพใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึก ร่วมกับการสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย และเพื่อทราบถึงแรงจูงใจการมีจิตสาธารณะในประเด็นอื่นๆ

3. ศึกษาระดับความมีจิตสาธารณะของนักศึกษา โดยการศึกษาเพิ่มกลุ่มที่ตอบแบบสอบถาม เช่น อาจารย์ เจ้าหน้าที่ บุคลากรต่างๆ ผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับประเมินนักศึกษา เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในผลการศึกษาให้มากขึ้น

4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะของกลุ่มตัวอย่างอื่นที่หลากหลายเช่น ชุมชน กลุ่มอาชีพ หน่วยงานต่างๆ ด้วย

เอกสารอ้างอิง

ณัฐพงศ์ ดีไพรและศักดิ์สายันต์ ไยสามเสน. 2553. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา**. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.

บุญญานนท์ ศรีโท. 2554. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีจิตสาธารณะของสมาชิกครอบครัวอาสา มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บุญธิดา ยอดสุวรรณ. 2556. **ระดับความมีจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง**. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

พนม เกตุมาน. 2550. **ปัญหาพฤติกรรมวัยรุ่น**. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <http://www.psychclin.co.th> [2557, 10 พฤศจิกายน].

พรพรหม พรระพวก. 2550. **ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในสหวิทยาเขตกรุงเทพตะวันออก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจร. 2543. **สำนึกไทยที่พึงปรารถนา**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

เยี่ยม นมรักษ์. 2552. **การวิเคราะห์องค์ประกอบของจิตสาธารณะของนักศึกษาในองค์กรนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์บัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. 2542. **วาระการวิจัยแห่งชาติในภาวะวิกฤติเพื่อฟื้นฟูชาติ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ. 2557. **ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ (ออนไลน์)** เข้าถึงได้จาก <http://www.nfe.go.th> [2557, 12 ตุลาคม].

อ้อมใจ วงษ์มณฑา. 2554. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

Cronbach, L. J. 1951. **Coefficient alpha and the internal structure of tests**. Psychometrika. 16, p. 297-334.